

ผลของการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่องรู้ทัน ป้องกัน ความรุนแรงทางเพศ ต่อความรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนแห่งหนึ่ง ในจังหวัดนครราชสีมา

วิรุพจิตร อนุจางวาง* วิภารัตน์ สุวรรณไพบัฒนะ** อรุณี รัตน์สกุล** ชไมพร ประคำนอก**
จุภาพร ภริมย์ไกรภักดิ์** ปิยนุช ภิญโญ***

บทคัดย่อ

บทนำ: ความรุนแรงทางเพศต่อเด็กส่งผลกระทบต่อร่างกายและจิตใจ การสอนให้เด็กรู้ถึงการป้องกันตนเองจึงเป็นสิ่งสำคัญ

วัตถุประสงค์การวิจัย: 1) เพื่อเปรียบเทียบความรู้ก่อนและหลังเรียนด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง รู้ทัน ป้องกัน ความรุนแรงทางเพศ 2) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนต่อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง รู้ทัน ป้องกัน ความรุนแรงทางเพศ

วิธีการวิจัย: วิจัยกึ่งทดลอง โดยใช้แบบแผนการวิจัยกลุ่มเดียววัดก่อนและหลังการทดลอง กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนแห่งหนึ่ง ในจังหวัดนครราชสีมา จำนวน 44 คน ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย โดยใช้โรงเรียนเป็นหน่วยสุ่ม โดยใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง ประกอบด้วย 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป ส่วนที่ 2 แบบทดสอบความรู้เรื่อง ความรุนแรงทางเพศ และ ส่วนที่ 3 แบบประเมินความพึงพอใจต่อการใช้นหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ แบบวัดความรู้และแบบวัดความพึงพอใจมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาคเท่ากับ .89 และ .91 ตามลำดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนาและค่าสถิติทีคู่

ผลการวิจัย: 1) คะแนนเฉลี่ยความรู้หลังเรียน โดยใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยคะแนนเฉลี่ยความรู้ก่อนเรียน ($\bar{X} = 10.66$, $SD = 4.66$) และหลังเรียน ($\bar{X} = 15.36$, $SD = 3.24$) 2) ความพึงพอใจของนักเรียนต่อการใช้นหนังสืออิเล็กทรอนิกส์โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.59$, $SD = 0.75$)

สรุปผล: เจ้าหน้าที่ที่มสุขภาพ และครูในโรงเรียนควรส่งเสริมให้เด็กได้เรียนรู้วิธีการป้องกันความรุนแรงทางเพศ ด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์นี้ เพื่อเด็กจะได้นำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการดูแลตนเองให้ปลอดภัย

คำสำคัญ: ความรู้ ความพึงพอใจ ความรุนแรงทางเพศ หนังสืออิเล็กทรอนิกส์

*วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครราชสีมา, คณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันพระบรมราชชนก,
E-mail: wiroonjittra@knc.ac.th

**วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครราชสีมา, คณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันพระบรมราชชนก

***วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครราชสีมา, คณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันพระบรมราชชนก

Received: June 17, 2019

Revised: May 20, 2020

Accepted: July 30, 2020

Effects of using an electronic book (E-book) about sexual violence prevention on knowledge of grade 6 students, Nakhon Ratchasima

Wiroonjittra Aunchangwang* Wiparat Suwanwaiphatthana** Aurunee Ratsakul**
Chamaiporn Parkomnok** Chupaporn phiromkraipak** Piyanuch Phinyo***

Abstract

Background: Sexual violence against children is increasing and its incidence may be reduced by education.

Objectives: This study aimed at: 1) comparing knowledge before and after learning from the electronic book (E-book) about sexual violence, and 2) studying satisfaction with the use of the E-book to learn about sexual violence.

Methods: This quasi-experimental study was conducted by employing a one group pre-test and post-test design. The experimental group included 44 grade 6 students. The participants were randomly selected from Nakhon Ratchasima province. Data were collected using a questionnaire before and after the experiment. The questionnaire was developed by the researchers consisting of three parts. The first part consisted of general questions. The second part was a test about sexual violence. The third part was an assessment of satisfaction with using the e-book. The knowledge test and the satisfaction questionnaire had Cronbach's alpha coefficients of .89 and .91, respectively. Data were analyzed by descriptive statistics and a paired sample t-test.

Results: The results were: 1) the average score after studying the e-books was significantly higher than before studying the e-book at $p=.05$ (before $\bar{X} = 10.66$, $SD = 4.66$, after $\bar{X} = 15.36$, $SD = 3.24$); 2) students' satisfaction overall scale was at a highest level ($\bar{X} = 4.59$, $SD = 0.75$).

Conclusions: Health care staff and teachers in schools should encourage children to learn how to prevent sexual violence with this electronic book. Children can apply this knowledge to take care of themselves safely.

Keywords: knowledge, satisfaction, sexual violence, the electronic book

*Boromarajonani College of Nursing Nakhonratchasima, Faculty of Nursing, Praboromrajanok Institute, Thailand, Email: wiroonjittra@knc.ac.th

**Boromarajonani College of Nursing Nakhonratchasima, Faculty of Nursing, Praboromrajanok Institute, Thailand

***Boromarajonani College of Nursing Khonkaen, Faculty of Nursing, Praboromrajanok Institute, Thailand

บทนำ

ความรุนแรงต่อเด็ก (violence against children) คือ ความรุนแรงทุกรูปแบบที่ส่งผลกระทบต่อเด็ก ทั้งทางร่างกายและจิตใจ ทำให้เด็กต้องทนทุกข์ทรมานจากผลที่เกิดขึ้น โดยเฉพาะในเรื่องการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น เนื่องจากขาดความไว้วางใจ เชื่อใจ และอาจมีการส่งต่อความรุนแรงที่ได้รับไปยังบุคคลอื่นๆ กลายเป็น “วงจรของการใช้ความรุนแรง” ที่ไม่มีสิ้นสุด ประเทศไทยได้เข้าเป็นภาคีสัญญะด้วยสิทธิเด็กขององค์การสหประชาชาติในปี พ.ศ. 2535 จึงต้องรับประกันเด็กให้ได้รับสิทธิต่างๆ ได้แก่ สิทธิที่จะมีชีวิตรอด สิทธิที่จะได้รับการพัฒนา สิทธิในการมีส่วนร่วม และสิทธิที่จะได้รับความคุ้มครองให้รอดพ้นจากการทำร้าย การล่วงละเมิด การละเลย การนำไปขาย การใช้แรงงานเด็ก และการแสวงประโยชน์โดยมิชอบในรูปแบบอื่นๆ ในปัจจุบันยังคงพบเหตุการณ์การกระทำความรุนแรงต่อเด็กเกิดขึ้นในทุกประเทศทั่วโลก รวมทั้งประเทศไทย โดยมีสถิติเด็กและเยาวชนถูกกระทำความรุนแรงจากครอบครัวส่งมาบ้านพักเด็ก จำนวน 1,882 คน และส่งมาสถานรองรับเด็ก จำนวน 2,757 คน¹ และรายงานข้อมูลสถิติเด็กที่ถูกกระทำความรุนแรงและเข้ารับบริการศูนย์พึ่งได้ ตามโรงพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข จำนวน 523 แห่ง ในปีพ.ศ. 2558 พบมีเด็กที่ถูกกระทำความรุนแรง จำนวน 10,712 คน คิดเป็นร้อยละ 44.68 พบว่า ประเภทของการกระทำความรุนแรงนั้น มีการกระทำความรุนแรงทางเพศในอัตราสูงสุด 6,740 คน รองลงมาคือ ทางร่างกาย 2,470 คน และทางจิตใจ 638 คน ลักษณะความรุนแรงที่มีอัตราสูงสุด คือ มีการสอดใส่ทางช่องคลอด 4,881 คน รองลงมา คือ การสอดใส่

ทางทวารหนัก 221 คน การร่วมเพศทางปาก 159 คน และการใช้วัตถุอื่นๆ ร่วมด้วย 45 คน² โดยจังหวัดนครราชสีมา มีรายงานอุบัติการณ์เด็กถูกกระทำความรุนแรงมากที่สุดของประเทศ ในปี พ.ศ. 2554 (370 ครั้ง) และพ.ศ. 2555 (332 ครั้ง)³ และข้อมูลจากสำนักสถิติแห่งชาติ ปีพ.ศ. 2557 - 2559 พบว่า จังหวัดนครราชสีมา มีการรับแจ้งการข่มขืนกระทำชำเรา จำนวน 93, 109 และ 69 คน⁴

การสอนให้เด็กรู้ถึงการป้องกันตนเองนั้นเป็นสิ่งสำคัญที่จะสร้างภูมิคุ้มกันด่านแรกให้กับเด็ก ปัจจุบันมีสื่อมากมายไม่ว่าจะเป็น หนังสือ โทรทัศน์ อินเทอร์เน็ต แต่อย่างไรก็ตามเด็กยังมีความคิดผสมกันระหว่างความจริงกับความฝัน แต่ถ้าเด็กได้รับความรู้ที่ถูกต้องเหมาะสมกับพัฒนาการและวัยของเด็ก จะทำให้เด็กสามารถแยกแยะข้อมูลที่ได้รับมา และนำไปประยุกต์ใช้ในการป้องกันและดูแลตนเองในสถานการณ์จริงได้

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบความรู้ก่อนและหลังเรียนด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง รู้ทันป้องกัน ความรุนแรงทางเพศ
2. เพื่อวัดความพึงพอใจของผู้เรียนหลังเรียนด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่องรู้ทันป้องกัน ความรุนแรงทางเพศ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ทฤษฎีการเรียนรู้ของบลูม (Bloom) ได้แบ่งการเรียนรู้ออกเป็น 6 ระดับ ได้แก่ 1) ความรู้ที่เกิดจากความจำ(knowledge) 2) ความเข้าใจ(comprehend) 3) การประยุกต์(application) 4) การวิเคราะห์ (analysis) 5) การสังเคราะห์ (synthesis) และ 6) การประเมินค่า(evaluation) วัดได้และตัดสินได้ว่า

อะไรรูถูกหรือผิด ประกอบการตัดสินใจบนพื้นฐานของเหตุผล⁵ และขั้นตอนการออกแบบและการพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ 4 ขั้นตอน⁶

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยแบบกึ่งทดลอง (Quasi experimental research) โดยใช้แบบแผนการวิจัยกลุ่มเดียววัดก่อนและหลังการทดลอง (The one group pretest posttest design)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนแห่งหนึ่งในอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 394 คน ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2561

กลุ่มตัวอย่าง กำหนดโดยใช้ตารางประมาณค่าอำนาจการวิเคราะห์ทางสถิติ (power analysis) โดยกำหนดค่าอำนาจการทดสอบ (power test) ที่ .80 (Cohen)⁷ ระดับความคลาดเคลื่อน .05 และขนาดของความสัมพัทธ์ของตัวแปรที่ต้องการศึกษา (effect size) เท่ากับ .36 สอดคล้องกับข้อกำหนดของการวิจัยทางการแพทย์⁸ โดยจากการเปิดตารางได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 45 ราย (Burns & Grove)⁹ จากนั้นได้คัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง โดยการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (simple random sampling) โดยการจับฉลากเลือกมาจำนวน 1 ห้อง จากทั้งหมด 9 ห้อง ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 44 คน ซึ่งกลุ่มตัวอย่างมีเกณฑ์การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างตามคุณสมบัติที่ได้กำหนดไว้ ดังนี้ 1) เด็กวัยเรียนมีอายุระหว่าง 11 - 12 ปี 2) สามารถอ่าน และเข้าใจภาษาไทยได้ 3) มีอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ เช่น โทรศัพท์สมาร์ทโฟน คอมพิวเตอร์

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

มี 2 ประเภท ได้แก่

1) เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง คือ หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่องรู้ทัน ป้องกัน ความรุนแรงทางเพศ โดยให้นักเรียนทำแบบทดสอบความรู้ก่อนเรียน จากนั้นให้เรียนรู้การป้องกันความรุนแรงทางเพศด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ในรูปแบบเรื่องเล่าผีสอนน้องฉบับการ์ตูน เน้นรูปภาพประกอบที่ทำให้น่าสนใจ อ่านเข้าใจง่าย และจดจำได้มากขึ้น ซึ่งมีจำนวน 23 หน้า ประกอบด้วยเนื้อหา ดังต่อไปนี้ความหมายของความรุนแรง ทางเพศ รูปแบบความรุนแรงทางเพศ ปัจจัยเสี่ยงที่ทำให้เกิดความรุนแรงทางเพศ ผลกระทบจากความรุนแรงทางเพศ สัญญาณที่บ่งชี้ว่าอาจอยู่ในภาวะเสี่ยง การป้องกันความรุนแรงทางเพศ ทักษะการปฏิเสธและการเข้าถึงแหล่งให้บริการเมื่อมีปัญหา ภายหลังการเรียนรู้ให้นักเรียนทำแบบทดสอบความรู้หลังเรียน และแบบประเมินความพึงพอใจภายหลังการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์

2) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถาม ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ประกอบด้วย เพศ อายุ เกรดเฉลี่ยสะสมจำนวนชั่วโมงที่ใช้อินเทอร์เน็ตต่อวัน และการได้รับความรู้เรื่องความรุนแรงทางเพศ

ส่วนที่ 2 แบบทดสอบความรู้ก่อนและหลังการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์เป็นแบบปรนัย ตัวเลือก 2 คำตอบ คือ ใช่ กับ ไม่ใช่ จำนวน 20 ข้อ

ส่วนที่ 3 แบบประเมินความพึงพอใจจากการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ประกอบด้วยข้อคำถาม ด้านเนื้อหา ด้านรูปแบบ และด้านการนำไปใช้ จำนวน 20 ข้อ

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

หาค่าความสอดคล้องด้วยดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of Item Objective Congruence: IOC) แบบวัดความรู้ เท่ากับ 0.85 และแบบวัดความพึงพอใจ เท่ากับ 0.80 นำไปทดลองใช้กับนักเรียนที่มีลักษณะคล้ายคลึงกลุ่มตัวอย่าง (try out) จำนวน 28 ราย วิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (reliability) ของแบบทดสอบ โดยใช้ KR-20 ของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน (Kuder Richardson) มีค่าเท่ากับ .896 และแบบประเมินความพึงพอใจในการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .919

ข้อพิจารณาด้านจริยธรรม

โครงการวิจัยฯ ได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครราชสีมา อนุมัติ เลขที่ COA 005/2561 ลงวันที่ 1 ตุลาคม 2561

วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยชี้แจงรายละเอียด การพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่างจำนวน 44 คน แล้วให้นักเรียนทำแบบทดสอบความรู้ ก่อนการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ จากนั้นสอนวิธีการดาวน์โหลด และการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ภายหลังเรียนเสร็จ ให้ทำแบบทดสอบความรู้

ตารางที่ 1 การเปรียบเทียบความรู้ก่อนและหลังเรียนด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง รู้ทัน ป้องกัน ความรุนแรงทางเพศ (n = 44)

ความรู้เรื่อง รู้ทัน ป้องกัน ความรุนแรงทางเพศ	$\bar{X}$	SD	t	P
คะแนนก่อนเรียน	10.66	4.655	12.663*	.000
คะแนนหลังเรียน	15.36	3.236		

*p<.001

หลังเรียน และแบบประเมินความพึงพอใจหลังการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (descriptive statistics) ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความรู้ก่อนและหลังทดลอง โดยใช้สถิติ paired-sample t-test และวัดความพึงพอใจในการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ โดยใช้ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษา

1. กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็น เพศชาย มากกว่าเพศหญิง (ร้อยละ 59.00 และ 40.90 ตามลำดับ) มีอายุ 12 ปี (ร้อยละ 56.80) มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับดีถึงดีมาก คือ 3.01 - 3.50 และ 3.51 - 4.00 (ร้อยละ 31.80 และ 31.80 ตามลำดับ) มีการใช้อินเทอร์เน็ต 1-3 ชั่วโมงต่อวัน (ร้อยละ 56.80) และไม่เคยได้รับข้อมูลเรื่องความรุนแรงทางเพศ (ร้อยละ 59.10)

2. คะแนนเฉลี่ยความรู้หลังเรียนโดยใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง รู้ทัน ป้องกัน ความรุนแรงทางเพศ สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังแสดงในตารางที่ 1

3. ความพึงพอใจในการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่องรู้ทัน ป้องกัน ความรุนแรงทางเพศในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความพึงพอใจ

อยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการออกแบบ 2) ด้านเนื้อหาและ 3) ด้านการนำไปใช้ ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความพึงพอใจต่อการใช้นหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง รู้ทัน ป้องกัน

ความพึงพอใจต่อการใช้นหนังสืออิเล็กทรอนิกส์	$\bar{X}$	SD	ระดับความพึงพอใจ
1. ด้านการออกแบบ	4.63	0.71	มากที่สุด
2. ด้านเนื้อหา	4.59	0.77	มากที่สุด
3. ด้านการนำไปใช้	4.56	0.77	มากที่สุด
รวม	4.59	0.75	มากที่สุด

อภิปรายผล

ผลการวิจัยเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงกว่าก่อนเรียน โดยผู้เรียนมีคะแนนทดสอบความรู้เฉลี่ยหลังเรียนแตกต่างจากก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 แสดงว่า บทเรียนสามารถทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงขึ้น โดยหลังจากที่ผู้เรียนได้มีการเรียนด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง รู้ทัน ป้องกัน ความรุนแรงทางเพศ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านความรู้ ความเข้าใจ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ตามทฤษฎีของบลูม ในด้านความสามารถทางสติปัญญา ระดับที่ 1 ความรู้ที่เกิดจากความจำ (remembering) เป็นความสามารถในการเก็บรักษาประสบการณ์ต่าง ๆ จากการที่ได้รับรู้ไว้สามารถระลึกถึงสิ่งนั้นได้เมื่อต้องการ และระดับ

ที่ 2 ความรู้ที่เกิดจากความเข้าใจ (understanding) สอดคล้องกับงานวิจัยเรื่องการพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านออกเสียงภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านหนองเค็ดที่พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องการอ่านออกเสียงภาษาไทย หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ร้อยละ 23.87⁹ ซึ่งสาเหตุสำคัญที่ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนดีขึ้น อาจเนื่องมาจากการจัดทำสื่อ บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ที่เป็นระบบมีลำดับขั้นตอน โดยในการเลือกสื่อและวิธีการนำเสนอสื่ออย่างเหมาะสม จะเป็นการช่วยสนับสนุนให้สามารถถ่ายทอดความรู้ต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถกระตุ้นความสนใจของผู้เรียนได้เป็นอย่างดี ซึ่งงานวิจัยนี้จัดทำสื่อโดยคำนึงถึงปัจจัย ดังนี้ 1) บุคลิกลักษณะของผู้เรียนและสื่อที่ตอบสนองความต้องการของผู้เรียน 2) คุณสมบัติของสื่อในการจัด

กิจกรรมการเรียนรู้ที่นำไปใช้ในการเรียนการสอน และ 3) สภาพแวดล้อมในการเรียนและอุปกรณ์ที่ช่วยสื่อให้ทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ⁶

เด็กวัยเรียนมีความอยากรู้อยากเห็นมีความสนใจ มีสมาธิ ถือเป็นช่วงสำคัญของเด็กในการเรียนรู้ทักษะชีวิต และตามทฤษฎีพัฒนาการทางการจริยธรรมของโคลเบอร์ก (Kohlberg) เด็กวัยนี้ จัดอยู่ระยะ conventional level คือ จะเคารพกฎระเบียบ การใช้เหตุผลเพื่อการตัดสินใจที่จะเลือกทำอย่างใดอย่างหนึ่ง จะแสดงให้เห็นถึงความเจริญของจิตใจของบุคคล ซึ่งจะมีการพัฒนาขึ้นอีกหลายขั้นจากอายุ 11 – 25 ปี¹⁰ ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่เหมาะสมที่จะสอนให้เด็กเรียนรู้ว่าพฤติกรรมใดที่ถูกต้องหรือผิด ควรกระทำหรือไม่ควรกระทำ ดังการศึกษาผลของโปรแกรมทักษะชีวิตต่อความรู้และทักษะการป้องกันการล่วงละเมิดทางเพศในนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่าหลังจากได้รับโปรแกรมทักษะชีวิตต่อความรู้และทักษะการป้องกันการล่วงละเมิดทางเพศมีค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้ และทักษะการป้องกันตนเอง จากการล่วงละเมิดทางเพศสูงกว่าก่อนเข้าร่วมโปรแกรมฯ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ($p < .01$)¹¹

ซึ่งในหนังสืออิเล็กทรอนิกส์เรื่องนี้ ผู้เรียนสามารถอ่านและเรียนรู้เนื้อหาสาระในเล่มได้ตามความสนใจและความแตกต่างของแต่ละบุคคล มีการนำเสนอข้อมูลที่เป็นตัวหนังสือ และภาพประกอบ โดยมีขั้นตอนการออกแบบและพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ทั้งหมด 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การวิเคราะห์เนื้อหา ซึ่งจะ ทำให้ หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพที่จะนำไปใช้งานตามวัตถุประสงค์ โดยมีการรวบรวมเนื้อหาข้อมูลจากแหล่ง

ความรู้ต่างๆ ที่น่าเชื่อถือ เช่น ตำรา เอกสารงานวิจัย และมีผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบความตรงของเนื้อหาตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ 2) การออกแบบการดำเนินเรื่อง (flowchart) ได้แก่ ชื่อเรื่อง วัตถุประสงค์ เนื้อหาและการออกแบบเนื้อหาให้มีความน่าสนใจ นั่นคือ การทำในรูปแบบเรื่องเล่าที่สอนน้องฉบับการ์ตูนในเรื่องการป้องกันความรุนแรงทางเพศ 3) การเขียนบทดำเนินเรื่อง (storyboard) โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็นเฟรม ได้แก่ ความหมายความรุนแรงทางเพศ ลักษณะ ผลกระทบ และการป้องกันความรุนแรงทางเพศ เนื้อหาส่วนใหญ่ใช้รูปภาพหรือสัญลักษณ์แทนสื่อที่เป็นตัวหนังสือและภาพเคลื่อนไหวที่มีสีสันน่าสนใจ ส่วนเนื้อหาที่เป็นข้อความหรือตัวหนังสือจะมีเฉพาะประเด็นสำคัญที่ต้องการสื่อสารให้เข้าใจตรงกันเท่านั้น 4) การเลือกโปรแกรมในการสร้างบทเรียน โดยใช้โปรแกรม Adobe Photoshop ซึ่งจากกระบวนการจัดทำสื่อข้างต้น ช่วยให้ผู้เรียนเกิดจินตนาการ และเข้าใจเนื้อหาที่ยากได้ง่ายขึ้น จนเกิดการเรียนรู้สามารถทำแบบทดสอบได้ถูกต้อง ประกอบกับผู้เรียนสามารถทบทวนเนื้อหาได้ง่าย และสะดวกรวดเร็วทุกที่ทุกเวลา ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองได้ตามศักยภาพ สามารถเรียนรู้ได้โดยไม่จำกัดเวลา จำนวนครั้งและสถานที่

2. ความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ผลการวิเคราะห์ พบว่าความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการใช้สื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ โดยรวมมีค่าเฉลี่ยในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.59, SD=0.75$) หมายถึง นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ใช้สื่อบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ อยู่ในระดับมากที่สุด

ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก มีการออกแบบสื่อการเรียนรู้ที่ง่ายต่อการทำความเข้าใจ เนื้อหาการนำเสนอที่น่าสนใจ ชวนติดตาม มีภาพประกอบสวยงาม มีลักษณะเป็นสื่อเชื่อมโยง ที่นำเสนอเนื้อหาสาระในรูปแบบสื่อผสม ทำให้บทเรียนมีความน่าสนใจมากขึ้น และมีการสร้างจุดเชื่อมโยงให้ง่ายต่อการศึกษา สอดคล้องกับทฤษฎีโครงสร้างความรู้ เพราะการใช้สื่อหลายมิติจะตอบสนองต่อวิธีการเรียนรู้ของมนุษย์ในความพยายามที่จะเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิมได้เป็นอย่างดี ให้ผู้เรียนได้มีอิสระในการควบคุมการเรียนรู้ของตนเองตามความสามารถ ความสนใจ ความถนัด และพื้นฐานความรู้ของตนเองได้อย่างเต็มที่ สอดคล้องกับการศึกษา การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยพบว่า นักเรียนมีระดับความพึงพอใจต่อการใช้นหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.46$, $SD = 0.75$)¹² นอกจากนี้ยังสามารถเรียนรู้ย้อนกลับไปได้กลับมาหรือกลับมาเริ่มต้นที่จุดเริ่มต้นใหม่ของเนื้อหาได้อย่างรวดเร็ว จากเหตุผลดังกล่าว จึงทำให้นักเรียนมีความพึงพอใจ ในด้าน ทั้งด้านเนื้อหา การออกแบบ และด้านการนำไปใช้มากที่สุด

สรุปและข้อเสนอแนะ

สรุป

การให้ความรู้เรื่องความรุนแรงทางเพศ โดยใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้เพิ่มขึ้นเนื่องจากเนื้อหาเป็นภาพการ์ตูน ทำให้อ่านเข้าใจและจดจำได้ง่าย ซึ่งผู้เรียนมีความพึงพอใจในการใช้สื่อดังกล่าวในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

เจ้าหน้าที่ที่มสุขภาพ และครูในโรงเรียนควรส่งเสริมให้เด็กได้เรียนรู้วิธีการป้องกันความรุนแรงทางเพศ ด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์นี้ เพื่อที่เด็กจะได้ นำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการดูแลตนเองให้ปลอดภัยจากสถานการณ์ความรุนแรงทางเพศ

References

1. Ministry of Social Development and Human Security Department of Child and Youth Affairs. Report child and youth development. [Internet]. 2017 [cited 2018 Aug 31] Available from: [http:// www. dcy. go. th/ webnew/ upload/ news/ news_ th_ 20171906080740_ 4. pdf](http://www.dcy.go.th/webnew/upload/news/news_th_20171906080740_4.pdf). (in Thai).
2. Department of Women's Affairs and The Family Institution Ministry of Social Development and Human Security. Report of domestic violence situations for reporting in article 17 victim protection act with domestic violence, 2007 for the year 2015. Bangkok; 2015. (in Thai).
3. Hanterdsith B, Deankhantod C. Violence Against Children Treated at One Stop Service Center at Maharat Nakhon Ratchasima Hospital. Journal of Health System Research. 2014;8(4):329-43 (in Thai).
4. National Statistical Office. Statistics of reported and arrested for the cases of notes of living body, by type of reported cases by province 2007 – 2016. [Internet]. 2017 [cited 2018 Jul 14]; Available from:

- <http://statbbi.nso.go.th/staticreport/page/sector/th/09.aspx> (in Thai).
5. Pradubwate R. Technology learning management guidelines by using bloom's taxonomy. Veridian E-Journal. 2017;10(3): 1051-65. (in Thai).
 6. Intharatsmai P. The development of electronic book (E- book) in library use for matthayomsuksa 1 Students. [Thesis]. Bangkok: Srinakharinwirot University; 2012. (in Thai).
 7. Cohen J. A power primer. Psychological Bulletin. 1992.
 8. Burns N, Grove SK. The practice of nursing research: conduct, critique and utilization. 6th edition. United States of America: Elsevier Saunders; 2009.
 9. Panbut C. The development of electronic book to develop reading skills thai language for prathomsuksa 6 student bannongked-school. Veridian E - Journal Silpakorn University; 2014;7(3):175-90. (in Thai).
 10. Khunrit B. The moral reasoning of student in program business computer 1st year, Rajabhat Suan Dusit University, Trang Center. The 6th Hatyai National Conference, 26th June 2015, Hatyai university. Songkhla: n.p; 2015;150-61. (in Thai).
 11. Kiredin S. Effects of life skills program on knowledge and life skills to prevent sexual assault in femail secondary school students. [Thesis]. Bangkok: Thammasat University; 2015. (in Thai).
 12. Puyayan J, Ruangrit N. The delvelopment of electronics book on reading for main idea to enhance students' s abilities of reading in prathomsuksa students 6. Veridian E-Journal Silpakorn University; 2015;8(2):2054-65. (in Thai).